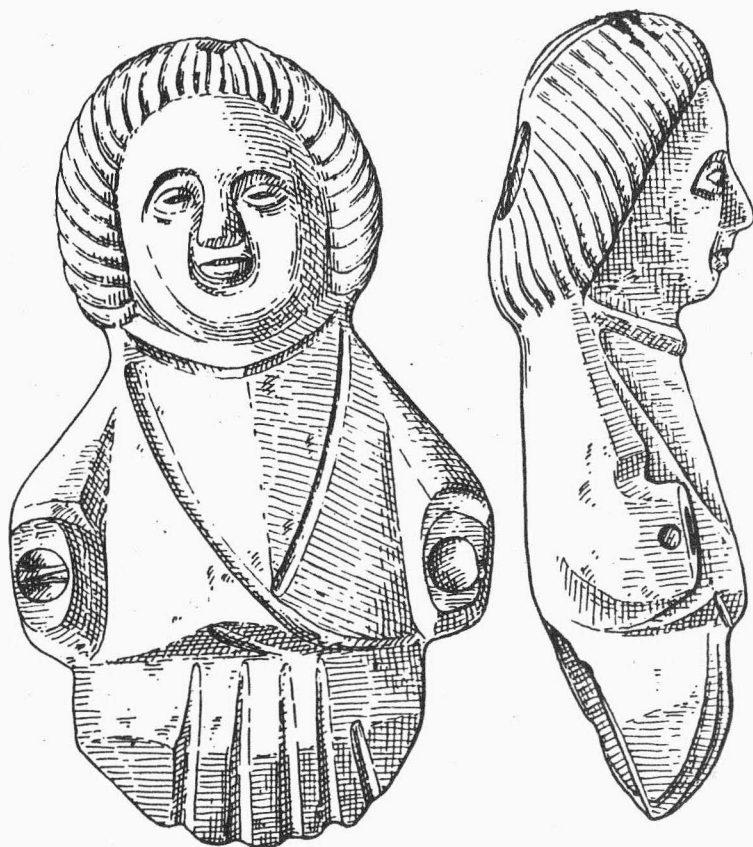

ARCHEOLOGICKÝ ÚSTAV ČESKOSLOVENSKÉ AKADEMIE VĚD
V BRNĚ

PŘEHLED VÝZKUMŮ 1986

BRNO 1989

NÁLEZ NÁDOBY ZE STAROLUŽICKÉHO OBDOBÍ Z JEŽOVA /okr. Hodonín/

Kateřina Geislerová, AÚ ČSAV Brno

/Obr. 10:6/

V červenci 1986 předal referentce pan Jaroslav Rajmíc, pracovník JZD Ježov, část nádoby ve střepch, která byla náhodně nalezena při výkopových pracech na farmě JZD Ježov. Bližší nále-zové okolnosti nejsou známy. Nádoba byla rekonstruována a doplněna v keramické laboratoři AÚ a vrácena do školní sbírky ZŠ Ježov.

Popis nálezu: dvojkónický okřín s rovně seříznutým okrajem a plochým, mírně odsazeným dnem. Spodní část nádoby je prstována. Dobře vypálený materiál s příměsí kaménků. Barva tmavohnědá se světlejšími skvrnami.

Nádobu je možno datovat do starolužického období /dle určení J. Nekvasila/.

Funde eines Gefäßes aus dem altlausitzer Zeitabschnitt aus Ježov / Bez. Hodonín/. Bei Terrainarbeiten auf der Farm der LPG Ježov hat man zufällig den Teil eines Gefäßes aus dem altlausitzer Zeitabschnitt gefunden, das nach der Rekonstruktion der Schulsammlung der Grundschule in Ježov zurückgegeben wurde.

FUND EINER SCHILDFIBEL IN TÝN NAD BEČVOU /Gem. Lipník nad Bečvou, Bez. Přerov/

Jiří Pavelčík, AÚ ČSAV Brno

/Abb. 14/

Beim Anpflanzen einer neuen Waldkultur fanden Waldarbeiterinnen in der Flur "Pohanec" eine beschädigte Schildfibel. Mitgliedern der Expositur in Opava lieh sie zur Bearbeitung der Verwalter des Schlosses Helfštýn Karel Bubeníček. Von der Fibel blieb das Schild mit punzierter Verzierung, eine Rosette und die Fangschlaufe erhalten. Die Nadel und die zweite Rosette fehlen. Den Gegenstand kann man in den Übergang von der mittleren zur jüngeren Urnenfelderzeit datieren.

Die alleinige Lokalität befindet sich nordwestlich des Schlosses /ca. 400 - 500 m/ auf einer nicht markanten kleineren Terrasse der hohen diluvialen linksufrigen Terrasse der Bečva, die gleichzeitig die südöstliche Seite der Mährischen Pforte bildet. Der Fibelfund hängt vermutlich mit dem Burgwall der Träger der Urnenfelderkultur zusammen, der das Schlossplateau und sein Vorfeld auf dem südwestlichen Teil des Hochplateaus einnahm /Pavelčík, 1980a; 1980b/. Mit Rücksicht zu den Fundumständen hat die Fibel Analogien mit dem im Garten des Hauses Nr. 275 in Týn n. Beč. geborgenen bronzenen Armring /Pavelčík, 1983/. In beiden Fällen können wir vorläufig nicht entscheiden, ob es sich um Einzelfunde /verlorene Gegenstände/ handelt oder ob diese Sachen aus gestörten Gräberfeldern oder Siedlungen stammen.

L i t e r a t u r :

Pavelčík, J. 1980a: Zjišťovací výzkum v předpolí hradu Helfštýna /okr. Přerov/, PV 1977.

- 1980b: Zjišťovací průzkum v předpolí hradu Helfštýna - Týn n. Beč. /okr. Přerov/, PV 1978, 49-50.

- 1983: Nález bronzového náramku v Týně nad Bečvou /okr. Přerov/, PV 1981, 39.

LUŽICKÉ POHŘEBIŠTĚ U BÍLAVSKA /o. Bystřice pod Hostýnem, okr. Kroměříž/

Dalibor Kolbinger, Hulín, Jindra Nekvasil, AÚ ČSAV Brno

Jižně od Bílavska se zdvívá návrší Chlum, na jehož východním svahu se rozkládá pohřebiště lužické kultury. Již v roce 1895 byl při drenážování pozemků zachycen hrob, ze kterého Ed. Peck získal čtyři bronzové náramky /x 1900, 79; Červinka 1939, 11/. Další meliorační práce na svahu v trati "Za humny" proběhly na podzim roku 1986, kdy došlo opět k narušení hrobů. Zprvu D. Kolbinger s J. Mihalem zachránili pozůstatky tří zničených hrobů. Na jeho popud pak pracovní skupina AÚ ČSAV v Brně prozkoumala dalších 7 hrobů, již více či méně poškozených.

Přestože meliorační práce obsáhly velkou plochu, nelze si o rozsahu a podobě pohřebiště učinit dokonalý obraz. Pozorování znesnadňuje to, že hroby jsou uloženy v humózní povrchové vrstvě, silné až 80 cm, v níž se obrysy hrobových jam nedají sledovat. Tato vrstva je sytě černě zbarvena a silně podmáčena. Proto se zde od konce minulého století provádějí opakovaně meliorační práce, které již značně porušily pohřebiště. Hroby jsou také uloženy nehluboko pod dnešním povrchem a některé již zachycuje orba. Také při stavbě železniční tratě, která protíná na úpatí svahu pohřebiště, musela být jeho část zničena. Navíc keramika je stálým promáčením velmi poškozena a započaté rekonstrukční a conservační práce v laboratoři ukazují, že z nádob se uchovávají většinou jen úlomky, silně porušené na povrchu.

Pohřebiště leží již mimo centrální nížinnou oblast lužické kultury v okrajovém kopcovitém pásmu. Ze starolužického období jsou odtud známa malá mohylová pohřebiště /Nekvasil 1978/, ale do jejich podoby bílavské nezapadá. Zachycený rozsah plochy až do vzdálenosti 150 x 200 m převyšuje mnohonásobně plochu těchto mohylníků. Také hustota rozložení hrobů neodpovídá zkušenostem jak z těchto pohřebišť, tak z pohřebišť v centrální oblasti. I když meliorační rýhy byly hustě rozloženy, bylo v nich poměrně málo hrobů a ve velké vzdálenosti od sebe. Tento poznatek může být však zkrácen tím, že méně hluboko uložené hroby byly již zcela rozorány. Předběžně lze stanovit, že většina zde prozkoumaných hrobů patřila do starolužického období. Hrob č. 8 je dokonce jámovým hrobem, který podle všech našich znalostí by měl být hrobem pod mohylou z počátků starolužického období. Keramika hrobu 10 pak vykazuje rysy nejmladšího starolužického stupně. Výjimku činí objekt č. 4, který je snad možno na základě keramiky zařadit do římského /?/ období. O přesné chronologické zhodnocení se pokusíme po laboratorních pracích, pokud bude možné z torsovitě zachycené keramiky.

V jihozápadní části trati "Za humny" zjistil D. Kolbinger při průzkumu již v letech 1981 a 1985 stopy po sídlišti. Leží asi 600 m od popisovaného pohřebiště a bylo rozloženo po obou březích dnes již zaniklého potoka.

L i t e r a t u r a :

- Červinka, I. L. 1939: Venetové na Moravě, rukopis v archivu AÚ ČSAV v Brně.
Nekvasil, J. 1978: Mohylníky lužické kultury na Moravě, PA LXIX, 52-116.
x 1900: Zpráva o valné hromadě Vlast. spol. muz. v Olomouci z 16. 1. 1900, ČVSMO XVII 1900, 77-89.

Lausitzer Gräberfeld bei Bílavsko / Gem. Bystřice pod Hostýnem, Bez. Kroměříž /, Bei Meliorationsarbeiten auf dem Hang von Chlumburg D. Kolbinger Überreste von drei Gräbern und die Mitglieder des AI ČSAV in Brno weitere sieben Gräber. Das Gräberfeld ist ziemlich durch Ackerung, den Bau der Eisenbahn und durch wiederholte Meliorationen seit dem Jahre 1895 gestört. Die Gräber sind in einem durchlässigen Humusboden beigesetzt und die Funde stark beschädigt. Der grosse Umfang des Gräberfeldes mit einer geringen Dichte an Gräbern entspricht nicht den Erkenntnissen aus den benachbarten kleinen Hügelgräberfeldern. Vermutlich stammen alle Gräber aus dem altlausitzer Zeitabschnitt und nur das Objekt Nr. 4 kann man vielleicht in den römischen Zeitabschnitt einreihen.

OBJEKTY LUŽICKÉ KULTURY Z URČIC /okr. Prostějov/

Alena P r u d k á , Muzeum Prostějovska Prostějov

Muzeum Prostějovska bylo studentem prostějovského gymnázia Zdeněkem Čižmářem z Určic upozorněno na narušený pravěký objekt v zahradě domu č. 348 v Určicích. Z. Čižmář ze stěny objektu vybral střepový materiál a fragmenty dvou hliněných závaží. Záchraným výzkumem provedeným v září 1986 bylo zjištěno, že se jedná o zbytek jámy kotlovitého tvaru /horní Φ 153 cm, dno v hloubce 45 cm pod spodní úrovní ornice/, vyplněného tmavou hlínou a obsahující střepový materiál staršího lužického stupně /zlomky tenkostěnných nádob bez tuhování, ojedinělé zlomky s tuhovaným povrchem bez výzdoby, zlomky hrubších nádob ojediněle s prstovaným povrchem, střep z mísy se svisle rýhovanou stěnou/. Jáma byla na SZ straně narušena druhým objektem se stěnami mírně kónicky zúženými k mísovitě zahloubenému dnu /horní Φ 130 cm, Φ u dna 105 cm/; dno leželo v hloubce 70 cm pod spodní úrovní ornice. Tmavá výplň byla obdobná jako v narušeném objektu, obsahovala však jen malé množství keramiky. Většinou to byly hrubé, druhotně přepálené a deformované střepy a zlomky mazanice, některé s otisky silných prutů z výmazů. Malá část tohoto druhého objektu zabíhala pod vzrostlý ořeš, takže nebylo možno jej vybrat celý.

PŘEHLED VÝZKUMŮ 1986

- Vydává : Archeologický ústav ČSAV v Brně,
sady Osvobození 17/19
- Odpovědný redaktor : akademik Josef Poulík
- Redaktoři : Dr. Z. Himmelová, Dr. J. Stuchlíková,
Dr. J. Unger
- Překlady : Dr. R. Tichý, E. Tichá
- Kresby : A. Krechlerová
- Na titulním listě : bronzová plastika z Brna - Kozí ul.
- Tisk : Oblastní ediční středisko Jihomoravské
základny pracovišť ČSAV v Brně
- Evidenční číslo : ÚVTEI - 73332
- Vydáno jako rukopis : 450 kusů. - neprodejné